

Preek zondag 31 (v/a 84) – Matteüs 16:18-19

- Schildwolde, 4 oktober 2015
- Kees van Dusseldorp
- Israelzondag

Liturgie:

votum en groet

Gz.158

gebed

lezen: HC zondag 31

Gz.116 (doorgeeflied)

lezen: Mat.16:13-23

Rom.10:9-17

Ps.119:40,41,42

preek

Ps.116:1,3,7,10 [Wiekslag 1-8]

geloofsbelijdenis

zingen: Gemeentelied

gebed

collecte (bijdrage Cantiamo)

Gz.111

zegen

Gemeente van Christus,

Zou je het iets vinden? Als er ergens een poort naar de hemel bestond?
Zou je er opaf gaan? Als je hoorde waar je de sleutel naar echt geluk kon vinden?
Zou je het proberen? Als je een recept kreeg voor gezondheid en welvaart?

Ergens zou je dat super vinden, denk ik. Ik zie hoeveel moeite mensen doen om gelukkig te worden, om gezond te blijven, om welvaart te organiseren, om de hemel te verdienen. Dan zou je toch blij zijn als iemand je kan vertellen hoe dat moet. Als je de reclames mag geloven, dan ligt het geluk om de hoek. Als je maar 'das' automerk koopt, bij dé bank aanklopt, superfood eet en mineraalrijke body scrup gebruikt. We laten ons graag verleiden en doen eraan mee. Soms werkt het een beetje. Een kleine bijdrage aan een klein stukje welbevinden. Maar eigenlijk weten we het wel: gezondheid en geluk zijn niet te organiseren. De hemel op aarde is een illusie.

Van alle Nederlanders gelooft 40% in een leven na de dood. De helft daarvan noemt dat de hemel. Ik vind dat opvallend weinig. Bij christenen ligt dat anders: 90% gelooft in een leven na de dood. Driekwart daarvan noemt dat hemel. Eigenlijk vind ik dat nog meer opvallend weinig. Want als er iets is, wat in de Bijbel duidelijk wordt gemaakt, dan is het toch wel dat er voor Gods kinderen een leven in eeuwigheid klaarligt, een erfenis, het Koninkrijk van God, waar je volmaakt gelukkig bent. Ook al heb je geen idee hoe dat eruit ziet, daarom is de belofte nog wel heel duidelijk!

Misschien is het wel het onvoorstelbare, waarom sommige christenen zich er niet teveel mee bezig willen houden. Bang dat ze de nuchtere werkelijkheid uit het oog verliezen. Afwerend om geen vage verhalen te geloven of je te richten op een onkenbare toekomst. Misschien ook wel teleurgesteld, omdat geloof in God voor je gevoel zo weinig verschil maakt. Het leven blijft net zo hard, de tegenslagen worden niet minder, ziekte en verlies treffen je steeds weer. Zoek maar stukjes geluk in een concert, een feest, een sportieve prestatie of een intiem moment.

En toch zeg ik: geef je geloof niet op! Verlies je hoop niet! Want de hemel bestaat. In alle licht en ruimte. Geluk wordt uitgedeeld. Echt geluk. De toekomst ligt voor je open. Voor de eeuwigheid. Het leven lacht je tegen. Een compleet leven. God zegt het in de Bijbel. Jezus vertelt erover aan zijn leerlingen. Niet als een goedkope belofte. Maar als het vreedelijk waar Gods Geest voor aan het werk is. Het maakt verschil of je uitkomt in het koninkrijk van God of in het dodenrijk.

De hemel bestaat. En je kunt er binnengaan, want de deur naar de hemel kan nog open. En gaat nog open. Voor wie binnen gaat in de eeuwige heerlijkheid. Maar sommige mensen gebruiken de sleutel niet. En blijven buiten, in het donker en de verschrikkelijke eenzaamheid. De hemel heeft een deur die nog open kan. Die deur is hier op aarde te vinden. Je komt er niet pas voor te staan als je sterft. Dan kom je niet meer voor die deur. Hier, tijdens je leven op aarde, hier kom je regelmatig voor de deur van Gods Koninkrijk te staan. En elke keer word je uitgenodigd om de sleutel te gebruiken en binnen te gaan. Hier, tijdens je leven op aarde maak je een begin met je leven in eeuwigheid.

**De deur naar de hemel gaat hier op aarde open:
de sleutel, de deur, de ingang**

De deur naar de hemel gaat hier op aarde open: de sleutel

Een sleutel, een wachtwoord, een toegangscode. Wie de juiste sleutel heeft, kan naar binnen. Maar je moet wel de bijbehorende bevoegdheid hebben. Anders ben je een hacker of een inbreker. De catechismus spreekt van sleutels van Gods Koninkrijk. Om de deur naar de hemel te openen. Wie heeft zulke grote bevoegdheden? Volgens het leerboekje is dat de gemeente, die in verkondiging van het evangelie en de kerkelijke tucht het Koninkrijk van God opent of juist weer sluit.

In verkondiging en tucht gaat het Koninkrijk van God open of juist niet. Dat zijn menselijke activiteiten. Maar hoe kunnen mensen ooit deze verantwoordelijkheid dragen? Hoe zouden mensen kunnen beslissen wie er wel of niet naar de hemel gaan? Het is eng, als die bevoegdheid bij mensen ligt, zelfs als het een groep mensen is als bijvoorbeeld een kerkenraad. Kan de verkondiging het waarmaken dat mensen daardoor de hemel binnengaan? Zo krachtig en aantrekkelijk zijn veel preken toch niet! En wat zijn er soms grote woorden gesproken en grote brokken gemaakt in de kerk, als het ging om het toepassen van de kerkelijke tucht. Aan mensen kun je toch de toegang tot het Koninkrijk niet overlaten? Gaat God daar niet zelf over?

Terug naar de Bijbel! Dat is dan het devies. Waar haalt de catechismus het vandaan? Dat spreken over sleutels van het Koninkrijk? Nou, in dit geval is dat duidelijk. Er is maar één tekst in de bijbel die spreekt over de sleutels van het Koninkrijk: Matteus 16.

Toen we deze tekst afgelopen week met een groep gemeenteleden bespraken, riep dat gaandeweg het gesprek steeds meer vragen op. Waarom Petrus? Is hij inderdaad de eerste paus, zoals de rooms-katholieken zeggen? Wat zijn de poorten van het dodenrijk? Wat wordt bedoeld met binden en ontbinden? Waarom geeft Jezus altijd van die ingewikkelde antwoorden waar je alle kanten mee opkunt?

Veel van onze vragen komen voort uit onze ervaring, onze traditie en alle discussies die erover gevoerd zijn. In combinatie met de steeds groter wordende afstand tot de tijd van de Bijbel, begrijpen wij veel dingen niet meteen, zoals men dat vroeger wel begreep. Het lijkt daarom als Bijbelteksten heel ingewikkeld zijn. Terwijl dat ingewikkelde meer bij ons vandaan komt, dan bij de tekst.

** Laten we een soort magic toepassen. We kruipen in de huid van de leerlingen van toen. We lopen met hen mee, zoals zij Jezus hun Heer volgen. Steeds duidelijker is de weerstand tegen Jezus geworden. De religieuze leiders wijzen hem af als de Messias. De machthebbers zijn kritisch. Het maakt de gewone mensen wat schuw om Jezus te volgen. We merken het wel en proberen uit alle macht de mensen ervan te overtuigen dat Jezus echt de Messias is. Tegelijk merken we dat Jezus zich terugtrekt. Hij is steeds vaker aan de randen van Israel te vinden.

‘Wat zeggen de mensen over de Mensenzoon?’, zo vraagt Hij ons op een gegeven moment. Dat weet Hij toch wel? Maar we zeggen het toch. Met spijt en frustratie: ‘Tja, de mensen. Die vinden u een profeet. Maar ook niet meer dan dat.’ Dat is de balans van alle maanden onderwijs, van alle ontmoetingen en genezingen. Eigenlijk zijn we maar met een klein groepje. Die Jezus echt volgen. Met zijn vraag bepaalt Jezus ons daarbij.

‘En jullie dan, wat denken jullie van mij?’ zo gaat Jezus verder. ‘U bent de Messias, de Zoon van de levende God!’ zo reageert Petrus. Hij is onze natuurlijke leider. Wij zijn het er helemaal mee eens. Wat Jezus ons laat zien en laat horen, dat is zo vol van liefde en van kracht. Hij is de beloofde Messias, ook al doet Hij het anders dan de mensen verwachten. Wij geloven in hem, ook al zeggen veel mensen ons dit niet na.

Dan gaat Jezus verder: ‘Petrus, wat jij zegt komt niet van mensen, maar dat komt van de Vader zelf. Jij bent echt een steenrots, op wie ik verder kan bouwen. Ik zal mensen bij elkaar brengen voor een nieuw volk. Dankzij jullie aanwijzingen zullen velen binnengaan in het Koninkrijk.’

Wat vinden we het een heerlijke bemoediging! Jezus ontsluit voor ons kleine groepje een grote toekomst. Wij hebben – dankzij Gods genade – de goede keuze gemaakt. Dat zal in de toekomst blijken. De afwijzing van Jezus zal nog veel agressiever worden: de poorten van de hel gaan open: boze geesten zullen zich verzetten. Ze zullen hem proberen te vernietigen. En ons erbij. En ieder die Jezus erkent als de Zoon van de Levende God. Maar de deuren van het Koninkrijk gaan open! De schuilplaats tegen de hel is een plek in de hemel! We merken teruglopend enthousiasme, minder hoorders dan in het verleden, toenemende onverschilligheid en groeiende haat. Maar Jezus kijkt verder. Hij spreekt over de toekomst, over een gemeente, over het Koninkrijk en over de eeuwigheid! Zo verandert onzekerheid in volharding! Natuurlijk blijven we hem volgen. Met hart en ziel! Hij heeft woorden van eeuwig leven! **

En hoe zit het dan met Petrus? Krijgt hij een bijzondere volmacht? ‘Ik geef je de sleutels van het Koninkrijk’, zegt Jezus. En inderdaad: het is Petrus die in de periode na de opstanding steeds op de beslissende momenten de doorslag geeft. Steeds als er een deur opengaat voor het evangelie, wordt die door Petrus geopend. Op de Pinksterdag opent Petrus het Koninkrijk voor alle joden uit Jeruzalem en uit de verstrooiing. Hij verkondigt Jezus en biedt de mogelijkheid om zich te laten dopen. Een paar weken later wordt onder de Samaritanen het evangelie bekend. Petrus wordt erbij gehaald en opent het Koninkrijk. Op zijn gebed ontstaat er een klein Pinksterfeest en ontvangen de Samaritanen de Heilige Geest. En nog weer een poos later wordt Petrus naar een romein gestuurd, Cornelius. Als hij Jezus erkent als Heer en Verlosser, doopt Petrus hem met heel zijn gezin. Zo opent hij ook voor Romeinen het Koninkrijk. En nog weer jaren later neemt Petrus de beslissing dat de heidenen ook welkom zijn in het volk van God, zonder dat ze zich hoeven te houden aan de joodse wetten.

Daarmee zijn alle deuren die er waren voor de volken op aarde geopend: Joden, Samaritanen, Romeinen en heidenen. Petrus nam steeds de beslissing. Hoe prachtig komt de profetische belofte van Jezus tot vervulling! Petrus gebruikt de sleutels die hij heeft gekregen. Hij beslist, steeds samen met de andere apostelen, steeds in lijn met het onderwijs van Jezus, steeds voortbouwend op de beslissende belijdenis dat Jezus de Messias is, de Zoon van de levende God. Grenzen vallen weg, deuren worden geopend, het Koninkrijk van God breekt door, de hemelse schuilplaats tegen de helse agressie, het eeuwige leven tegen de godloze dood. Petrus heeft de sleutels gebruikt. Het koninkrijk is open. Ieder die belijdt dat Jezus de Messias is, die wordt gered. En ieder die dat niet belijdt, die blijft in de macht van het dodenrijk.

De deur naar de hemel gaat hier op aarde open: de deur

Zondag 31 van de catechismus is de laatste zondag van hoofdstuk 2, het hoofdstuk van onze verlossing. Het eerste hoofdstuk ging over onze ellende, het probleem dat wij als mens geneigd zijn God en mensen te haten. Het tweede hoofdstuk ging over de verlossing door Jezus Christus. Een mens wordt verlost, als hij of zij zich door waar geloof aan Jezus Christus laat verbinden. Toen zijn de vragen behandeld: wat is dat waar geloof? Wat moet ik dan geloven? Wat gebeurt er als ik geloof? Hoe kom ik aan dat geloof? Het zijn de vragen van het tweede hoofdstuk. En hier komen al die lijnen bij elkaar in het slotakkoord: het koninkrijk van God gaat voor je open. Hier op aarde gaat de poort naar de hemel open. Er is verlossing voor jou. Er is leven met God mogelijk. Je kunt hier en nu het Koninkrijk binnengaan. Je ontvangt het leven van vrijheid, rust en blijdschap in Jezus Christus. De deur gaat open voor ieder die Jezus erkent als de Messias, als de zoon van de levende God.

De deur naar de hemel. Op de ene deurpost staat zonde. Op de andere staat vergeving. Je kunt het ook anders noemen. Maar met de catechismus houd ik het nu even op deze twee: Zonde en vergeving. Dat is het fundamentele koppel. Tussen deze deurposten hangt de deur naar de hemel. De kern van het werk van Christus. Zonde en vergeving. Wie bij God wil komen, moet hier doorheen. Je komt niet in de hemel door zo goed mogelijk te leven, fatsoenlijk te zijn en met goede daden genoeg punten te halen. De hemel bereik je niet door een sterk godsbesef, een heel spiritueel leven of onwankelbaar vertrouwen. Je organiseert de hemel niet door van je eigen leefwereld een klein paradijsje te maken van geluk, gezondheid, geld en gezelligheid. Wie het Koninkrijk binnengaat, moet tussen de deurposten van zonde en vergeving door. Wie Jezus erkent als de Messias, die belijdt Hem als Verlosser.

Houd die woorden levend! Voorkom dat het vastgeroeste begrippen of vanzelfsprekende formules worden. De kortste samenvatting van de verhouding tussen God en mens bestaat uit deze twee woorden, zonde en vergeving. Weet je waar je het over hebt, als je over zonde spreekt? Klinkt in je stem door dat je beseft wat vergeving is? Durf je het daarover te hebben als iemand vastloopt in zijn leven of in zijn relaties. Besef van zonde en van vergeving door Jezus Christus, die vormen de deur naar de hemel. Zonde en vergeving. Dat wordt nooit een gepasseerd station, het zijn de spoorstaven van het enkelspoor naar de eeuwigheid.

Ieder mens moet het leren zeggen en blijven zeggen: Heer, wees mij zondaar genadig! Zonde doet de deur dicht. Breekt de verhouding met God kapot. Houdt je buiten het Koninkrijk. Ieder mens moet het leren aanvaarden en blijven aanvaarden: Heer, U bent mijn Heiland! Uw offer brengt verzoening. Uw liefde geeft het leven. Vergeving bevrijdt mij van mijn schuld, maakt mij vrij van mijn slechte verleden en brengt mij in het Koninkrijk.

Zonde en vergeving vormen de deur naar de hemel. Een deur die hier op aarde open staat. Voor ieder die het leven zoekt. Voor ieder die vrijheid en vrede zoekt. Ieder die de toekomst zoekt. Zoek het bij Jezus Christus! En ontvang het van Jezus Christus! Dat is de boodschap die we hier in de kerk bewaren. De boodschap die zichtbaar wordt in doop en avondmaal. Het is Jezus Christus, die ons aan elkaar verbindt. Met zijn liefde zoeken we elkaar en anderen. Met zijn woorden bemoedigen we elkaar en anderen. Met zijn waarheid corrigeren en versterken we elkaar en anderen. Op zijn toekomst wijzen we elkaar en anderen. Het slotakkoord van het hoofdstuk over de verlossing is een prachtige, dringende uitnodiging: De deur naar de hemel gaat op aarde open: Ga door de deurposten van zonde en vergeving. Erken Jezus Christus als je Verlosser. En je gaat het Koninkrijk binnen. Voor eeuwig.

De deur naar de hemel gaat hier op aarde open: de ingang

Eens heeft Jezus Petrus aangewezen: 'Ik geef je de sleutels van het Koninkrijk van de hemel.' Hij heeft die sleutels gebruikt. Alle deuren zijn opengegaan. Alle grenzen zijn opengebroken. Uit alle volken, talen, landen en tradities werden mensen welkom in het volk van God. Door de poort van zonde en vergeving. Petrus werd daartoe gedreven door de Geest van Christus en na overleg met zijn mede-leerlingen.

Zoals Petrus de sleutels gebruikt heeft, zo hoeft het niet meer. De grote deuren staan open. En daar komen wij in beeld. Jij en ik. De deur naar het Koninkrijk staat open. Voor ieder die zich bij Jezus Christus voegt. Dat moeten wij weten. Dat moeten alle mensen weten. Ze moeten het horen, dat er een uitgang uit de dood en een ingang de hemel bestaat. Ze moeten de weg leren kennen dat er redding uit de macht van de boze bestaat, met alle ellende van dien, en dat er een leven in Gods koninkrijk mogelijk is, met alle heerlijkheid van dien. Maar wat zijn er nog veel deurtjes dicht. In al die mensenharten. Wij hebben de neiging om onze eigen deurtjes dicht te houden. En zo buiten de genade van God te blijven.

Nee, het is niet Petrus, die aan de hemelpoort de deur voor je opent. Het is wel de belijdenis, die Petrus als eerste uitsprak, die jou binnenbrengt in het Koninkrijk. Voor wie Jezus erkent als de Redder, gaat de poort naar de hemel open. Dat heeft Petrus gezegd en doorgegeven. Dat hebben zijn collega-apostelen doorgegeven. Dat evangelie wordt in de kerk bewaard. En steeds weer verkondig. Elke keer als de naam van Jezus valt, wordt de sleutel omgedraaid en gaat de deur naar de hemel open.

Het zijn sterke woorden, die we in de Bijbel lezen. Sterke woorden, die ook zo in de catechismus zijn terecht gekomen. Mensenwoorden hebben hemelse kracht. Naar wat mensen zeggen, oordeelt God. Dat komt niet door die mensen. Maar door hun boodschap. Wat in de kerk verkondigd wordt is een serieuze boodschap. Beslissend voor leven of dood. Want God zelf staat achter dat verhaal, ook als dat door zwakke en zondige mensen wordt gesproken.

Hoe belangrijk is het, dat je dit blijft horen. Van elkaar en van ambtsdragers. In de kerk en in de wereld. Het verhaal dat jij vertelt, is een beslissend verhaal. Een verhaal dat bindt. Aan Jezus Christus. Een verhaal dat ontbindt: uit de macht van de zonde. Het beslist over ingaan of buitenblijven. In de naam van Jezus worden mensen aangesproken op hun zonden. In de naam van Jezus wordt mensen vergeving geschonken. Mensenwoorden hebben hemelse kracht. Zo gaat de deur naar de hemel open. Zo ga je het Koninkrijk binnen. Steeds weer moet je het horen. Steeds weer wordt geloof gevraagd. Dat jou vergeven is. Dat jij van God bent. Dat je het eeuwige leven begint.

Zoals jij het moet horen, zo moet ook een ander het horen. Dat de deur openstaat. De deur van redding en toekomst, van een leven in geloof, hoop en liefde. Dat je hier en nu mag ingaan in de wereld van God. Doe je mee? Om dit elkaar te vertellen? En om hiervan getuigen te zijn naar anderen? Echt, ze weten het niet. Niet zoals jij het weet. Niet zoals jij het hebt geleerd, als werk van Gods Geest.

Amen.